

Halden kommunale pensjonskasse

FORSIKRINGSVILKÅR FOR OFFENTLIG KOLLEKTIV PENSJONSORDNING GJELDER FRA 1.1.2010

A. INNLEDNING

Den kollektive pensjonsordningen

Kollektiv pensjonsordning er en pensjonsforsikring som en arbeidsgiver tegner til fordel for arbeidstakere og deres etterlatte. Kollektiv pensjonsordning sikrer dessuten pensjonsrettigheter for fratrådte arbeidstakere og deres etterlatte.

For den kollektive pensjonsordningen gjelder disse forsikringsvilkår (jf likevel § 21), og de bestemmelser som er fastsatt i egen avtale mellom arbeidsgiveren og pensjonskassen. Ved siden av disse vilkårene gjelder lov om forsikringsavtaler av 16. juni 1989, nr. 69, lov om forsikringsselskaper, pensjonsforetak og deres virksomhet mv. (forsikringsloven) av 10. juni 2005 nr. 44, lov om Statens Pensjonskasse av 28. juli 1949 og lovgivningen ellers. Vilråene går foran der hvor de skiller seg fra lovregler som kan fravikes. I tillegg til ovennevnte gjelder de til enhver tid gjeldende vedtekter for offentlige tjenstepensjonsordninger (TPO) avtalt i Hovedtariffavtalen for kommunale sektor (HTA).

Betegnelser og definisjoner

Avtalen	Den forsikringsavtale som inngås mellom foretaket/foretakene og pensjonskassen
Foretaket	Kommune, fylkeskommune, kommunalt foretak og andre arbeidsgivere som har opprettet egen pensjonskasse
Medlem	Arbeidstaker eller fratrådt arbeidstaker som har rettigheter i henhold til pensjonsordningen
Individuell forsikring	Den eventuelle forsikring som tegnes etter utmelding/oppheer av medlemskapet i pensjonsordningen
Oppsatt rettighet	Fullt betalt forsikring som er opparbeidet ved samtlige premier som er betalt for medlemmet, herunder eventuelle beløp som er overført fra annen pensjonsinnretning.
Pensjonsinnretning	Livsforsikringsselskap eller pensjonskasse
Pensjonsordning	Offentlig kollektiv pensjonsordning i livsforsikringsselskap eller i pensjonskasse
Pensjonsbevis	En skriftlig oppgave til medlemmet som skal inneholde opplysninger om avtalte ytelser og opptjente pensjonsrettigheter og hvilke vilkår som gjelder
Premiefond	Et fond hvor midlene kan anvendes til betaling av premie for pensjonsordningen, regulering av pensjoner under utbetaling eller andre særskilte formål
Premiereserve	Avsetning til dekning av kontraktmessige forpliktelser overfor medlemmene, inklusive administrasjonsreserve til dekning av fremtidige kostnader
Terminpremie	Premien for en fast periode, én eller flere per år

B. FELLES VILKÅR FOR ALLE PENSJONSYTELSE

- § 1   Avtale om pensjonsordningen og pensjonsoppgave
- De bestemmelser som skal gjelde for pensjonsordningen blir fastlagt i avtalen.
- Avtalen skal fastsette regler om
- a) hvilke vilkår som må være oppfylt for at pensjonsordningen skal bli effektiv eller skal kunne opprettholdes,
  - b) hvilke grupper av arbeidstakere som pensjonsordningen til enhver tid skal omfatte, hvilke arbeidstakere som skal være med i pensjonsordningen og tidspunkt for opptak i pensjonsordningen, hvem som skal føre fortegnelse over medlemmene og foretakets plikter i forbindelse med meldinger til eller fra medlemmene,
  - c) hvilke pensjonsaldre som skal gjelde,
  - d) pensjonsordningens ytelser i henhold til avtalen og medlemmets adgang til å disponere over sine rettigheter etter avtalen,
  - e) premiebetalingen og fordeling av premie mellom foretaket og medlemmene,
  - f) anvendelse av pensjonsordningens overskudd,
  - g) uttredelse av pensjonsordningen,
  - h) adgangen til endring og oppsigelse av avtalen.

Avtalen skal følge forsikringsavtaleloven § 19-2 og kan ellers inneholde bestemmelser om andre forhold som de to parter ønsker særskilt avtale om.

Medlemmene skal ha pensjonsbevis.

- § 2   Ikrafttredelse og utvidelse av pensjonsordningen
1. Pensjonsordningen gjelder fra den dag som er avtalt mellom pensjonskassen og foretaket. Den trer i kraft for alle arbeidstakere i de grupper som pensjonsordningen nevnte dag skal omfatte.
  2. Ved flytting fra annen pensjonsinnretning, omfattes alle medlemmer i den tidligere ordning. Utvidelse og endring av pensjonsordningen etter avtalen som er inngått mellom foretaket og pensjonskassen, skjer enten ved endring av ytelser, i henhold til vedtekter eller tariffavtale, eller ved innmelding av nye medlemmer.

§ 3 Premiebetalingen for pensjonsordningen

1. Foretaket betaler premie til pensjonskassen for alle medlemmer under ett i samsvar med avtalen og vedtektene, inklusive premie for fratrådte arbeidstakere som har oppsatte rettigheter sikret innenfor pensjonsordningen.

Beregnet, forventet reguleringspremie innbetales til utjevningskonto med like store andeler hver gang foretaket faktureres for ordinære premier. For mye innbetalt korrigeres ved siste premiefaktura hvert år, for lite innbetalt dekkes inn ved en ekstra faktura på slutten av året.

2. Betalingsfristen for ordinære premier og innbetaling til utjevningskonto er 14 dager fra den dag pensjonskassen har sendt faktura til foretaket. Videre betalingsutsettelse kan avtales på vilkår partene blir enige om. Lengre utsettelse enn fem måneder vil ikke kunne avtales uten at medlemmene blir underrettet, med mindre utsettelsen har grunnlag i lov.
3. Blir den første premien ikke betalt innen betalingsfristens utløp, eller en avtalt lengre betalingsutsettelse, opphører pensjonsordningen.

Blir en premie ikke betalt innen betalingsfristens utløp eller en avtalt lengre betalingsutsettelse, og det er midler i premiefond, tas det dekning i premiefondet for premien. Om nødvendig skal det tas dekning i premiefond som forvaltes utenfor pensjonskassen. Foreligger det ikke midler i premiefondet, går pensjonsordningen til opphør hvis betalingen ikke har funnet sted innen 14 dager etter annen gangs betalingspåminnelse er sendt på den forfalte premie (jf § 6). Det blir ved opphøret tatt dekning i premiereserven for risikopremie i perioden med betalingsutsettelse.

For foretakets plikt til å betale renter ved betalingsmislighold gjelder lov om renter ved forsinket betaling av 17. desember 1976 nr. 100.

4. Hvis medlemmet dør før pensjonsalderen, faller premiebetalingen bort for vedkommende. Betales det terminpremie for vedkommende, får foretaket godskrevet den del av terminpremien som tilsvarer tidsrommet fra dødsdagen til neste premieforfallsdag. Det godskrevne beløp blir overført til premiefondet.

Er det betalt premie en gang for alle (engangspremie) for medlemmet, får foretaket ved medlemmets død ikke godskrevet noen del av denne.

5. Avgjøres premiebetalingen helt eller delvis ved terminpremie, kan foretaket betale inn beløp til pensjonsordningens premiefond.

Til premiefondet overføres beløp som skal godskrives foretaket etter § 4 pkt. 3, § 8 pkt. 1 og § 9 pkt. 2 (jf også § 3 pkt. 4, § 4 pkt. 1 og § 19 pkt. 2).

§ 4 Utmelding av pensjonsordningen

1. Foretaket kan ikke melde medlemmet ut av pensjonsordningen så lenge vedkommende hører til den gruppe eller de grupper av arbeidstakere som pensjonsordningen omfatter. Trer medlemmet ut av gruppen på grunn av fratredelse eller av annen årsak, plikter foretaket å melde vedkommende ut av pensjonsordningen (jf likevel neste avsnitt).

Utmelding kan ikke finne sted hvis medlemmet er ervervsudyktig. Hvis retten til uførepensjon eller premiefritak ikke inntreer i henhold til bestemmelsene i § 14 pkt. 1 a, kan utmelding likevel finne sted.

Pensjonskassen godskriver foretaket terminpremie som er betalt for tidsrom etter uttredelsen. Mottar pensjonskassen utmeldingen senere enn én måned etter fratredelsen, kan pensjonskassen belaste foretaket for risikopremie for tiden fra fratredelsen til den dag pensjonskassen mottar melding. Det godskrevne beløp, eventuelt med fradrag av nevnte risikopremie, blir overført til premiefondet.

2. De opptjente pensjonsrettigheter ved utmelding, vil fortsatt forvaltes innenfor pensjonskassen.
3. Dersom samlet medlemstid i offentlige pensjonsordninger utgjør mindre enn 3 år oppstår ingen rett til pensjonsutbetaling.

§ 5 A Opphør av pensjonsordningen

1. Pensjonsordningen skal opphøre hvis:
  - a. foretaket bestemmer at pensjonsordningen skal opphøre
  - b. når det treffes vedtak om at virksomheten i foretaket skal avvikles
  - c. foretaket slutter å betale premie til pensjonsordningen og det ikke foreligger midler i premiefondet til dekning av premien
2. Ved opphøret har det enkelte medlem eiendomsrett til sine opptjente pensjoner.
3. Hvis pensjonsordningen opphører og det er midler i premiefond, skal disse brukes i samsvar med bestemmelser i lov om foretakspensjon.

§ 5 B Opphør av pensjonsordningen ved flytting

1. Pensjonsordningen opphører også hvis foretaket sier opp avtalen for å flytte ordningen med tilhørende midler til annen pensjonsinnretning.

Oppsigelsen må skje skriftlig til pensjonskassen. Oppsigelsesfrist er fastsatt i avtalen.

2. Ved flytting til ny pensjonsinnretning gjelder bestemmelsene i kapittel 11 i forsikringsloven.
3. Ved opphøret har det enkelte medlem eiendomsrett til sine opptjente pensjoner.

Premiereserven for de medlemmer som er omfattet av flyttingen, skal overføres til den nye pensjonsinnretningen.

- § 6 Beregningsgrunnlag for premiereserve
1. Ved beregning av premiereserve og opptjente pensjoner ved utmelding (jf § 4) eller ved opphør av pensjonsordningen (jf §§ 5A og 5B) brukes samme beregningsgrunnlag som er brukt ved premieberegningen. Hvis premien for medlemmet som beregningen gjelder har vært betalt etter forskjellige tariffer, kan det likevel brukes en forenklet beregningsmåte godkjent av Kredittilsynet.
- § 7 Utbetaling av pensjonsytelser
1. Ytelser ved nådd pensjonsalder, uførhet og død, utbetales i samsvar med gjeldende pensjonsvedtekter og for øvrig i henhold til forsikringsavtalen.
  2. Ytelsene blir utbetalt i månedlige terminer, etterskuddsvis.
  3. Pensjonskassen skal svare rente av pensjonsbeløp når det er gått to måneder etter at melding om forsikringstilfellet ble sendt pensjonskassen. Er dato for utbetaling avtalt på forhånd regnes likevel renter fra denne dato.
- Forsømmer den berettigede å gi opplysninger, eller utlevere dokumenter, kan vedkommende ikke kreve renter for den tid som går tapt ved dette. Det samme gjelder hvis den berettigede urettmessig avviser fullt eller delvis oppgjør. For renten gjelder ellers lov av 17. desember 1976 om renter ved forsinket betaling m.m. § 2 annet ledd og § 3.
- § 8 Foreldelse av rett til pensjonsytelse, behandling av tvister
1. Krav på pensjonsytelser foreldes når det er gått 10 år fra den dag da det sist ble utbetalt et terminbeløp. Er det ikke utbetalt noen terminbeløp, gjelder fristen fra den dag den som utleder rett mot pensjonskassen kunne ha krevet første terminbeløp utbetalt. Hvis et forfalt terminbeløp ikke er utbetalt, foreldes krav på denne utbetalingen 3 år etter forfall.
  2. Hvis pensjonskassen helt eller delvis avslår et krav på en pensjonsytelse, eller hvis det på annen måte oppstår tvist mellom pensjonskassen, foretaket eller den som utleder rett mot pensjonskassen, kan partene kreve tvisten brakt inn for kompetent nemnd. Klager på vedtak i forbindelse med pensjonsordninger tilknyttet Overføringsavtalen kan ankes inn for Trygderetten. Klager på vedtak i forbindelse med pensjonsordninger som ikke er tilknyttet Overføringsavtalen skal sendes Forsikringsklagekontoret. Klager på individuelle rettigheter og plikter etter pensjonsordningen sendes Forsikringsklagekontoret. Uttalelser fra Forsikringsklagenemnda er ikke uten videre bindende for partene. Nærmere opplysninger om dette fåes hos Finansnæringens Hovedorganisasjon (FNH) eller Forsikringsklagekontoret.
- Klager kan også rettes til pensjonskassen.

§ 9 Opplysningsplikt, ugyldighetsbestemmelser

1. Når pensjonsordningen kommer i stand, skal foretaket gi riktige og fullstendige svar på pensjonskassens spørsmål. Foretaket skal også på eget initiativ gi opplysninger om særlige forhold som det må forstås er av vesentlig betydning for pensjonskassens vurdering av risikoen.

Blir opplysningsplikten ikke oppfylt, gjelder om pensjonskassens ansvar det som er bestemt i forsikringsavtaleloven § 13-2 til § 13-4. Er pensjonskassen fri for ansvar, oppheves pensjonsordningen, og premiereserven utbetales til den som har betalt premien.

2. Bestemmelsene i pkt. 1 får tilsvarende anvendelse ved utvidelser av pensjonsordningen.
3. Den som vil fremme krav mot pensjonskassen skal gi pensjonskassen de opplysninger og dokumenter som er tilgjengelige for vedkommende og som pensjonskassen trenger for å kunne ta stilling til kravet og utbetale pensjonsbeløpet.

Ethvert erstatningskrav mot pensjonskassen i anledning samme hendelse faller bort hvis foretaket, medlem eller etterlatt etter medlem ved forsikringsoppgjøret gir uriktige eller ufullstendige opplysninger som vedkommende vet eller må forstå kan føre til at det blir utbetalt erstatning vedkommende ikke har krav på. Dersom forholdet bare er lite klanderverdig, bare angår en liten del av kravet eller dersom det ellers foreligger særlige grunner, kan vedkommende likevel gis delvis erstatning.

Er det betalt mer enn pensjonskassen plikter etter dette punkt, kan de pensjonsbeløp som er utbetalt for meget trekkes fra i fremtidige pensjoner.

C. SÆRSKILTE VILKÅR FOR ALDERS-, EKTEFELLE- OG BARNEPENSJON

§ 10 Alderspensjon

Retten til alderspensjon inntreer fra den dag medlemmet ikke lenger oppebærer lønn. Pensjonen blir utbetalt til og med måneden etter døds måneden, og ytterligere en måned dersom medlemmet etterlater seg ektefelle, registrert partner eller pensjonsberettiget barn.

§ 11 Ektefellepensjon

1. Retten til ektefellepensjon inntreer fra første dag i den måned medlemmet dør. Pensjonen utbetales til og med måneden etter gjenlevende ektefelles død.
2. En person regnes som ektefelle fram til det tidspunkt ekteskapet er endelig oppløst ved bevilling eller dom.
3. Det avgjøres etter den ekteskapslovgivning som gjelder til enhver tid, om fraskilt ektefelle har rett til ektefellepensjon og i tilfelle hvorledes ektefellepensjonen skal deles mellom gjenlevende ektefelle og fraskilt ektefelle.
4. Retten til ektefellepensjon inntreer ikke når medlemmet dør innen ett år etter innmelding i pensjonsordningen eller etter at ekteskapet ble inngått og dødsfallet skyldes sykdom som medlemmet led av ved tilsetningen eller ekteskapsinngåelsen og som en av ektefellene må antas å ha kjønt til.

5. Ektefellepensjon opphører dersom gjenlevende ektefelle inngår nytt ekteskap, men den utbetales igjen dersom det nye ekteskapet oppløses ved død eller skilsmisse.
6. Registrert partner etter partnerskapsloven av 30. april 1993 nr. 40 likestilles med ektefelle i denne bestemmelsen.

§ 12 Barnepensjon

1. Retten til barnepensjon inntreer fra første dag i den måned medlemmet dør. Pensjonskassen kan tilstå barnepensjon også til stebarn og pleiebarn som avdøde forsørget. Pensjonen utbetales til og med den måned barnet fyller 20 år. Barnepensjon etter medlem som er død før 1.1.2001 utbetales likevel bare til utløpet av den måned barnet fyller 18 år. For disse kan pensjonskassen tilstå hel eller delvis pensjon inntil 21 år dersom omsynet til barnets utdanning gjør det rimelig og barnet ikke forsørger seg selv og ikke har midler til det. Dør barnet tidligere, betales pensjonen til og med måneden etter døds måneden.

D. SÆRSKILTE VILKÅR FOR UFØREPENSJON OG PREMIEFRITAK

§ 13 Uførepensjon

1. Retten til uførepensjon inntreer når medlemmet ikke kan fortsette i sin vanlige stilling på grunn av sykdom eller skade og som derved mister eller får redusert sin arbeidsinntekt. Uførepensjon utbetales ikke så lenge medlemmet har rett til sykepenger etter lov om folketrygd eller har rett til lønn fra arbeidsgiver i henhold til sentralt avtalt tariffavtale.

Ved vurdering av om det foreligger sykdom brukes det samme sykdomsbegrepet som folketrygden bruker til enhver tid.

Bestemmelsene for uførepensjon gjelder tilsvarende for medlem som fratrer sin stilling på grunn av alderssvækkelse etter fylte 64 år, såfremt medlemmet har hatt sammenhengende tjeneste i minst 5 år umiddelbart før fratreden.

2. Uføregraden fastsettes etter en uføregrad som svarer til den reduksjon av inntekt uførheten har medført. Som stillingsprosent før uførheten regnes stillingsprosent ved utløpet av siste kvartal før medlemmet ble ufør.

Når medlemmet blir tilstått uførepensjon fra folketrygden, skal uførepensjon etter bestemmelsene i disse vilkår ytes etter samme uføregrad som i folketrygden. Pensjonskassen kan fravike denne uføregrad når særlige grunner tilsier det.

Uførepensjonen kan avkortes eller falle bort selv om medlemmet er udyktig til tjeneste i sin stilling dersom vedkommende må antas å kunne skaffe seg annet høvelig arbeid.

- § 14   Innskrenkninger i retten til uførepensjon
1. Retten til uførepensjon inntreer ikke når
    - a) Uførheten inntreer innen 2 år etter innmeldingen og skyldes en sykdom eller lyte som medlemmet led av da det ble innmeldt og som det må antas at medlemmet da kjente til.

Det skal ses bort fra økning av stillingsprosent eller lønn senere enn 2 år før uførheten inntreer, dersom uførheten skyldes en sykdom eller lyte som medlemmet led av ved økningen og som det må antas at medlemmet da kjente til. Dette gjelder likevel ikke lønnsforhøyelser som skyldes automatisk virkende lønnsregulativ eller en alminnelig lønnsregulering.

Hvis medlemmet før opptakelsen i pensjonsordningen var med i annen offentlig tjenstepensjonsordning, og det ikke har vært avbrudd i risikodekningen, regnes fristen på 2 år fra opptakelsen i den tidligere tjenstepensjonsordning.
    - b) Medlemmet forsettlig er skyld i at det er blitt udyktig til å utføre sin tjeneste. Medlemmet har heller ikke rett til uførepensjon dersom det uten rimelig grunn nekter å ta imot tilbud om behandling, rehabilitering eller yrkesmessig attføring.
- § 15   Forholdsregler ved inntrådt ervervsudyktighet
1. Den som vil sette fram krav om uførepensjon, må underrette pensjonskassen så snart som mulig. Medlemmet plikter å gi opplysninger om alle relevante forhold for vurdering av ervervsudyktigheten og skaffe legeerklæring dersom pensjonskassen ber om det. Opplysningene og legeerklæringen gis på skjemaer som er fastsatt av pensjonskassen.
  2. Så lenge uførepensjonen utbetales, plikter medlemmet å holde pensjonskassen underrettet om sin helsetilstand og ervervsevne og la seg undersøke av lege så ofte og i den utstrekning pensjonskassen finner det nødvendig. Spørsmålet om fortsatt uførepensjon og uføregraden kan til enhver tid tas opp til ny behandling. Medlem som gjør krav på uførepensjon, plikter å la seg undersøke av lege, eventuelt legge seg inn på sykehus for undersøkelse, dersom pensjonskassen ber om det. Legeerklæring avgis på det skjema som fastsettes av pensjonskassen. Undersøkelsen og legeerklæring betales av pensjonskassen.
- § 16   Premiefritak/ innskuddsfritak
1. Så lenge det utbetales uførepensjon, har medlemmet rett til å bli helt eller delvis fritatt for å betale det innskudd som er fastsatt for vedkommende. Innskuddsfritaket gis i forhold til graden av arbeidsudyktighet. Denne bestemmelsen kan fravikes ved innvilgelsen av uførepensjon.
  2. Så lenge det utbetales hel eller delvis uførepensjon har foretaket rett til premiefritak, som gis i forhold til graden av arbeidsudyktighet.

E. ENDRINGER

- § 17 Forbehold om rett til endringer av forsikringsvilkår og premier i forsikringstiden
- Pensjonskassen kan foreta endringer i forsikringsvilkårene. Pensjonskassen kan foreta premieforhøyelse ved å redusere grunnlagsrenten i pensjonsordningen basert på en vurdering av utviklingen i rente- og finansmarkedet. Videre kan det foretas premieforhøyelse på grunnlag av utviklingen i pensjonskassens risikoerfaringer og omkostninger. Endringer i premie og forsikringsvilkår finner sted etter at melding er sendt til Kredittilsynet.
- Premieendringer kan også finne sted etter pålegg fra Kredittilsynet. Dersom vilkårene for pensjonsordningen endres til ugunst for medlemmet eller det tidligere medlemmet, skal det underrettes i samsvar med forsikringsavtaleloven § 19-8, annet ledd.

F. GENERELLE BESTEMMELSER

- § 18 Disposisjonsrett og kreditorvern
- Pensjonsrettigheter i henhold til pensjonsordningen og eventuell senere individuell forsikring kan ikke pantsettes eller overdras.
- Rettighetene etter avtalen har kreditorvern etter forsikringsavtaleloven kapittel 16.
- § 19 Pensjonskassens regressadgang
- Hvis foretaket ikke overholder sine plikter i henhold til den avtalen som er inngått mellom foretaket og pensjonskassen, og pensjonskassen likevel er forpliktet til å utbetale pensjonsytelser, kan pensjonskassen søke regress hos foretaket.
- § 20 Krig og annen katastrofe
1. Hvis Norge kommer i krig, kan Kongen bestemme at ytelser etter avtalen bare skal utbetales delvis. Kongen kan også gjøre andre nødvendige endringer i avtalen for å dekke underskudd som følge av krig. Slike endringer kan også skje ved annen katastrofe.
  2. Hvis medlemmet dør eller blir ufør som følge av deltakelse i krig under kommando av et land som ikke er alliert med Norge, er pensjonskassen fri for ansvar hvis det ikke på forhånd er truffet annen avtale.
- § 21 Tillegg til forsikringsvilkårene
- For pensjonsordningen – eller en del av denne – vil det etter avtale mellom foretaket og pensjonskassen kunne gjelde særlige tilleggsvilkår/avtaler.
- § 22 Lovvalg
- Norsk lovgivning gjelder for avtalen i den utstrekning dette ikke er i strid med lov av 27. november 1992 nr. 111 om lovvalg i forsikring, eller det er gjort annen avtale.
- § 23 Vernetting
- Tvister etter forsikringsavtalen avgjøres ved alminnelig norsk domstol, med mindre det er i strid med ufravelige regler i gjeldende lovgivning, det er gjort annen avtale, eller tvisten kan behandles av Trygderetten, jf. § 8 pkt. 2.

G. SÆRSKILTE VILKÅR FOR OPPSATTE RETTIGHETER

- § 24 Medlemmets rettigheter og plikter etter uttreddelsen av pensjonsordningen
1. Medlem som slutter i arbeidsgiverens tjenester uten å få rett til straks begynnende pensjon eller avtalefestet pensjon fra arbeidsgiveren, og som derved blir utmeldt av pensjonsordningen, har rett til oppsatt pensjon hvis faktisk opparbeidet medlemstid er på minst 3 år.
  2. Den oppsatte pensjon omfatter uføre-, alders-, ektefelle- og barnpensjon.
  3. Rett til alderspensjon inntreer når aldersgrensen for den fratrådte stilling er nådd, eller alderspensjon fra folketrygden blir utbetalt. Dersom folketrygdpensjonen er redusert etter folketrygdlovens § 19-6, skal alderspensjonen frem til aldersgrensen for den fratrådte stilling reduseres etter samme forhold.

Rett til uførepensjon inntreer når det tidligere medlem får rett til foreløpig uførestønad, tidsbegrenset uførestønad eller uførepensjon fra folketrygden. Uføregraden følger folketrygdens uføregrad.

Rett til ektefellepensjon og barnpensjon inntreer når vilkårene i hhv. § 11 og 12 er oppfylt.

Pensjonen løper fra måneden etter at retten har oppstått, alderspensjon likevel senest fra alderspensjon fra folketrygden utbetales.

Pensjonen utbetales i tilfelle ut måneden etter døds måneden. Dersom det tidligere medlem etterlater seg ektefelle, registrert partner eller pensjonsberettiget barn, utbetales pensjonen ytterligere en måned.
4. Tar det tidligere medlem på ny stilling som medfører medlemskap i denne pensjonsordningen eller annen pensjonsordning som går inn under Overføringsavtalen med Statens Pensjonskasse, faller retten til oppsatt pensjon bort. Medlemstiden medregnes som pensjonsgivende i den nye stilling.

Er den oppsatte alderspensjonen blitt igangsatt før inntreden i den nye pensjonsberettigede stilling, faller denne pensjonen bort, eller reduseres etter de regler som er gitt i vedtekter for tjenstepensjonsordning (TPO vedtektene).
  5. Når pensjonskassen får melding om at et medlem slutter i tjenesten, skal pensjonskassen sende melding om pensjonsrettighetene, herunder retten til å fortsette premiebetalingen. Ved uførhet og død som inntreer innen 14 dager etter at slik melding er sendt, er medlemmet og eventuelt de etterlatte sikret pensjon som om utmeldingen ikke var skjedd. Selv om ikke melding sendes, opphører likevel pensjonskassens ansvar 2 måneder etter at medlemmet sluttet i tjenesten. Retten til å fortsette premiebetalingen opphører 6 måneder etter at pensjonskassens ansvar har falt bort.
- § 25 Individuell forsikring etter utmelding
- Se forsikringsavtaleloven § 19-7.